

ERDÉLYI HÍRADÓ

Kedden, Június' 2-odikán, 1829

Buenos-Ayres (delámér.) — Portugallia — Spanyolország — Nagybritannia — Frantziaország
Austria — Törökország — Erdélyország.

Buenos-Ayres (delámér.)

A' Baltimore Gazette-ben van a' buenos-ayresi elébbi Helytartónak, itt következő levele, mellyet ő, megöletése előtt írt a' feleségének. "Kedves Angyélkám! Éppen most adák tudtomra, hogy egy óra-múlva meg kell halnom! En, az okát nem tudom; hanem, Isten' gondviselése, melybe én, ezen nehéz pillantásban bizodalmamat helyheztetem, úgy végezte. Megbatsátók minden ellenségemnek, 's kérem barátaimat, — ne lépjenek tsak egyget is értem, bosszú-állás-végett. Kedvesem! neveld a' mi szerett gyermekeinket, és légy szerentsébb mint lehetél társaságában a' te' szerentsétlen Dorrego Manuelednek.

Portugallia

Az áng. Híradókban a' következőket olvashatni Lissabonból, ápr. 25-ödikéről: "Sokat beszélnek itt D. Pedro által kibotsátott 5 Végzésről: 1) A' fejedelmi (Souveraine) hatalmat ismét magára veszi, míg D. Mária emberi esztendejét el nem éri; 2) D. Miguelt entationálisirozza, 's elveszi tőlle, mint portugalli Infáust illető jussait és privilegiumait; 3) Egy számkivetés' helyet határoz-meg D. Miguelnek 's az ő' anyának; 4) Botsánatot ad minden Portugallusnak, az Absolutisták' némely Fejeit kivéven; és 5) Egy Igazgatóságot állít-fel. — Ezeket írni, könnyű volt, de hinni, nehéz.

A' Constitutionel írja Rio-Janeiróból, mártz. 26-odikáról: "A' hadizenet Portugallia ellen, az ápr. 1-ső napjára össze-hívott Kamarák' elébe fog terjesztetni. Némely Képviselők próbálói akarják ezen háborút akadáljoztatni; de az országlószék, már, meghatározta. Azt is tudjuk, hogy azon Portugallusok' számára, kik Európában a' Tsászár' jussait és betsületét védelmezik, segedelmet fognak javallani. — Ugyanaz a' Journál jelenti Lissabonból, ápr. 29-edikéről: "D. Miguel — — — minden vasárnap' gyónik és communicál. A' viseu-i Püspök, szabadságot engedett volna neki, hogy minden tsötörtökön is, gyónás nélkül communicálhasson. — Croy Marquis, ki a' Kettős (nevü) hajón utazott-el, elvitt magával Dubois Ferentz Rézmetztőtől, ki már régen a' tömlötzenben sinlik, két Kérőírást a' frantzia Kamaráknak, mellyekben ő a' frantzia országlószék' közbenjárásáért esedezik, szabadsága' megnyerése-végett.

Spanyolország

Mádríd, ápr. 30. — Azt mondják hogy Aranjuezben két státustanátsgyűlést fognának tartani, mellyekben Portugallia' ügybajain és az ámerikai birtokokat illető meghatározásokon akarnának tanátskozni. Frantziaország' és Anglia' sürgetős újj közbenjárása által okozott volna ez. Az első dolog igen tsiklandós természetü; mivel' familiai ha-

szonérdeklések, és talán még Spanyolország' tsendességét is érdekelné az: a' másik, más tekintetben igen fontos; de ennek eldöntése, nem éppen egyenesen érdeklí az országot. Minden esetre, előre láthatni, hogy az értekezés hosszason fog nyúlni, és hogy tsak a' legutolsó esetben fog az eldúlni. Régen olyan állapotban volt már Mexico, hogy egész reménységgel lehetett lenni újj meghódítatásához: de ez már most, a' hosszas habozás által, ismét egészen elenyészett. A' különben oly' gazdag Mexico, naprólnapra szegényebbedik és népetleneedik; a' nagy tőkepénzesek idegen országokba futnak, kivált' Angliába és Franciaországba, a' hol azok védelmet találnak, mind szeméjjeekre, mind vagyonokra-nézve, mikor az anyastátusban (Spany. orsz.), tsak üldöztetést várhatnak vélemények és gazdagságok miatt; mint ezt sok példák megbizonyították. Ide, főképpen tsak olyan emberek jönnek azon tartományokból, kik mindenjeket elvesztették, vagy nem volt nekik mit elveszteni, 's már most, jutalmakat követelnek a' jó dologban elkövetett buzgóságokért. Különösen jönnek pedig sok Barátok, kik a' királyi parantsolat szerint, az ő' Rendjek' klastromaiba kén-telenítettnek felvétettetni, bár 'mit ves-senek is a' klastromok ezen rájok vetett vendégi barátság ellen. A' castiljai tanáts is a' kir. parantsolat' végre-hajtására ítélt egynehány efféle versengő esetben.

Nagybritannia

London, máj. 7. — Újjabb nyughatatlanságokat hirdetünk a' manufacturás Kerületekből; sok szövómiveket, sőt még épületeket is pusztítottak-el Manchesterben. Oka volt a' kárton-szövés' árának megkevesebbítése. Gyűléseket tartottak a' munkások, követeket küldöttek Oldhamba, Rochdalebe 's más városok-

ba, hogy a' többi munkásokat is rá-vegyék a' munkabér' leszállításának erővel ellent-állani. A' lázzadók a' Twisse Ur' fábrikájába betörték, a' szövőkön fekvő kártonokat széjjel-szaggatták, a' szövét-tzedulákat (a' mustrákat, a' mellyek szerént szőnek) elszaggatták, az osztóvátákat (szövőszékeket) elrontották. Azután, mentek a' Harbottle Ur' fábrikájába, a' hol szembetünőleg, a' kézi-szövőszékeket rontották-el, a' mesterséges szövőket pedig nem bántották; hihető, azért, hogy a' munkások a' lázzadó kompaniához adják magokat. Szöveteket, tzedulákat széjjel daraboltak 's a' víz-tsa-tornába hányták. Így járt a' Guest Ur' fábrikája is. Ezen pillantatban jöve a' Constablek' feje, kardokkal felvegyverkezett 10 politzia-Agensel. A' népsereg megtámodta azokat kövekkel; egy lázzadót megfogtak; de a' politzia-ágenseket vissza verték. Már most, magistratusi szeméjyekért és katonaságért küldött a' Constable-k' feje: de az alatt a' néptsoport berontott a' Parker Ur' fábrikájába, elrontotta a' szövét-jóságokat, 's tüzet gyújtott, mely által az egész épület, 400 szövőszékkal, temérdek kártonnal, tzedulákkal, gyapjú és gyapott (pamut) gyűjteménnyel együtt elpusztított. Még a' kereskedőkönyvek is elégték, 's más, közel fekvő házak meg-rontattak. Végre, a' katonaság megérkezése vetett véget ezen istentelenségeknek. A' két következő éjjel, kerülő őr-zők járták a' várost. Londonnak Bethnalgreen (nevü) részén ugyanolylan lázzadást követtek-el a' sejemtakátsok, és a' Jaquard' módján készült miveket össze-törték. Az Aimes és Atkinson, 's a' Giles Urak' műhelyei legtöbbet szenvedtek. — Máj. 7-edikén, szünt egy-kisség a' manchesteri dúlás; de nem volt vége: már akkor a' 'semjések' börtjét puszt-

tították. — Ott van a' kimivelt nemzetek' sorsának is egy példája: kiket tsak az egyszeri Pap' hasonlítása szabadít-fel a' rossz gyanú alól: — nagy erdőben nagy halak, nagy vízben nagy vadak.

London, máj. 8. — Plymouthból jelentik, hogy oda parantsolat érkezett, 4 liniabajó' tüsténtes felkészítésére, és hogy Arethusa, Ariadne, Blanche és Thetis fregatte-k az első intésre készen álljanak.

A' montevideoi újj országglószék, jan. 20-adikán költ egy Végzés szerént, a' behordás-vámot, minden nemzet' áruportékájára, 25 pCentről 15-re szállította. Ez a' kicsiny és újj szabad Státus, melynek léte már most, az ő' szomszédtsága' státusaitól és Nagybritanniától megemérettetett, és a' mely két nyomós Státus közt fekszik, megérdemli az európai kereskedő-világ' figyelmét.

Ma délután tette az alsó Ház elébe a' Kintstár-Kantzellárius az ezen eszteni finantz-tudósítást. Úgy festette ő le a' veszedelmet, mely most a' nemzet' szerentséje' némely részén fekszik, és a' mit különösen az utolsó rossz aratásnak, valamint a' kereskedési munkásság' tsaknem minden országban elő-fordult pillantati megakadásának kellene tulajdonítani, mint múlandót, 's azt erősítette, hogy nem sokára elenyészik, és Nagybritannia' finantzi állapotját semmi módon nem zavarhattja nagyon meg. Az 1828-adiki össze-hasonlításban kitettzik egy, a' köz adósság' kevesebbitésére fordítandó maradék, mely minden summát, mellyet 1822-ólta e' végre lehetett fordítani, meghalad. De azomban, még is tsak-ugyan el kell ezen esztendőben két-féle jövedelem-ág' megkevesedésére készülnünk, ú. m. a' vámbau 225 ezer fontig, az accise-ben pedig mintegy 600 ezer font sterlingig; úgy hogy ezen két

ág' egész jövedelmét ebben az esztendőben, tsak 37,150,000 font sterlingre tethetjük. Ellenben, a' többi státus-jövedelemben semmi változásoktól nem lehet félni. A' stempel-taxa mintegy 7,100,000 font fog lenni; a' taxa 4,850,000; a' Posta 1,500,000; más jövedelem' ágai 200,000: mind együtt tehát 50,870,000 font; melyhez még 600,000 font a' keletindiai Kompániától és 35,000 font be nem kívánt dividend fog jönni. A' nemzeti adósság, a' banktőkével együtt és a' consolidált adóssággal járó terhek, 30,688,740 font sterlinget kívánnak. A' katonasereg' és a' népkatonaság' számára, szózatolt már a' Parlament 17,769,168 fontot; a' tengeri budgethez 5,878,000 ft.; az ágyúságra 1,168,000 ft.; az úgynevezett elegyes költségre 2,067,973 fontot. Úgy-hogy, az ígéretek' egésze 27,440,000 fira megyen: melynél a' megkímélés, a' múlt esztendőhöz hasonlítva, 350,000 ftoat mutat. Az egész költséget, 48,533,593 ft., össze hasonlítván az egész bevétel' betsűjével, 51,347,000 ftal; a' maradék, lessz a' jövedelemben 3,013,407 ft., mellyet az adósság' kevesebbitésére akarunk fordítani. A' Kintstár-Kantzellárius, erősíti, hogy ebben az esztendőben egy kihordott-félében se lesz valami nevezetes kevesebbség. A' múlt esztendőben elő-vett kevesebbités a' hadseregben és a' tengeri dolgokban, jó hasznára volt a' finantziának; és az országglószék meghatározta magát, hogy ezen systema mellett marad. Utóljára, azal rekeszti beszédét a' Kantzellárius, hogy ennekutána, az adósság' fogyasztására nem kell többet fordítani, az esztendei bona fide maradéknál. — Mind-ezekből, kitettzik, hogy, mihelyt-tsak ezek az ideig tartó bajok elmúlnak, az ország a' szerentsének és jóllétnek oly' állandó és tündöklő látványt terjeszti-

elő, a' millyet tsak valaha lehetett.

Máj. 9-edikén tanátskoztak Wellington Hggel, a' kintstár' Kantzellariussával és a' kereskedő Hivatal' Elölülőjével, a' következő kereskedő városok' küldöttei, Huskisson Úr által bevezettetvén, és városok' s Grófságjok' parlament-Tagjaitól kísértetvén: Glasgow, Liverpool, Manchester, Birmingham és Bristol, keletindíával és Chinávalvaló szabad kereskedés' felszabadítása' kérése-felől. Jó hajlandóságu haszonérdekléssel vették, és hallgatták-ki őket. Huskisson Úr be fog adni a' Parlementbe, ezen fontos tárgy eránt, egy kéréstlevelet Liverpool' részéről.

Máj. 9. — Már most bizonyosnak tartják, hogy a' gyűjtást, a' Westminsteri abbatiában, tolvajok, és nem fanatikusok tselekedték. De mégis a' Queensquare' Békebirái, a' nyomozódás alatt, névtelen eveget kaptak, mellyeket Peel Úrhoz küldöttek, e' pedig a' titkos Tanát's élébe terjesztette. Benne, e' volt: minden anya-templomnak Angliában, meg kell gyűjtattatni; ha a' Király a' Státus' veszedelemben-forgását szívére nem veszi.

Frantziaország

A' Journal des Debatsban két levél van a' Móreába ment tudományi küldöttség' egy Tagjától, Modonból, mártz. 15-ödikéről, mellyek itt következnek: "A' frantzia Tudósok mártz. 8-adikán szállottak-ki Navarinban a' földre, a' hol ők nyilvános nyomdokait találták az igen régiség' építményeinek; mellyekre azután, a' közép időszakban, más épületeket tettek. Ezen Tudósok szerint, e' volna az az igazi Pylos, az öreg Nestoré. Mártz. 10-edikén, a' 5 Biztosság Modonba ment, a' hol, míg a' tartomány' belsőséjébe-utazáshoz elkészülnek, ezt a' vidéket megvizsgálják. Ez a' környék annyira el van pusztúlva, hogy, juhokon

kívül, semminémü szükséges kívánatoságot nem találui. Külömben, az égtáj igen egészséges, nints is már egy beteg is. Az elébbi veszteség, főképpen a' helytől lett, a' hol táborban voltak. A' hónap' 14-edikén érkezett-meg Frantziaországból egy Adjutans, ki az előléptetéseket és megkülönböztetéseket hozta. Az új Marsal, az egész tudományos Biztosságnak egy nagy vendégséget adott, melynél a' Gen.-Helytartóvá tettetett Gen. Stáb' Feje, Durieu, és a' Marechaux de Camps-a' tettetett Óbesterek is, Trezel és Cubières, Volland Gen. intendens és Ferrino Fizetőmester, jelen voltak. Bory Óbester 's az ő Természetvizsgálói nyomozódtak a' következő nap' Sapienza pusztaszigeten, a' hol ők két vagy 3 nap akarnak maradni. — Mártz. 25. — 5000 ember marad Schneider General' vezérlése alatt itten, kik Pátrásba, Navarinba és Modonba osztatnak-fel. A' főszállás Modonban marad; melynek a' vidékein, még mind vizsgálódik a' tudományos szállítvány. Az Építésmesterek Pylosba mennek; Bory Óbester és Természetvizsgálói, gazdag aratást (gyűjteményt) szerettek, és az enusi szigetek' meglátogatása után, Messenia' belsőséjébe és a' Pamisus' öblibe fognak menni. Minthogy a' Taygetes még terítve van hóval; tsak június-felé lehet azt meglátogatni. Az ahhoz tartozó Moga hegyet senkise vizsgálta még meg. Fabvier Óbester megérkezett a' főszállásra Adjutansával Molière és Desmaison-al együtt, a' hol egynehány nap fog maradni.

Páris, máj. 9. — Újjra azt beszélük, hogy Pozzo di Borgo Gróf, a' muszka Követ, még Warsóba fogna menni, a' Tsászar' koronázására. Ó, Lieven Hg. és Bailli Tatitsef hívatattak oda, hogy Nesselrode Gróffal az európai nagy ügybaj felett értekezzenek. Az itteni salo-

nokban (előkelő Társaságokban) sokat tesznek-fel éről a' muszka minister-congressről Warsóban, 's azt hiszik, fontos változásokat húzhatna maga után a' nagy Kabinétot ellen, a' politica-szerkezetekben. Ezt is hozzá teszik: "a' muszka Kabinétot vigyázó szemekkel követi más Hatalmak' lépéseit, 's az okozta volna, hogy beann, nagy készülleteknél-fogva, 's kifelé, hatalmas egybe-köttetések által, rábizható kezességet keressen száudéka' elérésére. Hogy Frantziaország a' már egyszer neki indult igazodásban a' görög ügybajban nem lehet lajha bámuló, mihelyt Keleten a' különbözőségek nagyobb szövevényt húznának magok után, senki-se fogja tagadni: mivel' egy egészen munkátlan állás, sem az ország' geographiai fekvésével, sem a' nemzet' characterével nem egyezhetne-meg. Sokat beszélnek még a' mi' szála-politikusaink valami levelezésről is, mellyet egy előkelő muszka Diplomaticus kezdett az észak-amerikai ország-lószékekkel. Ismét sokat beszélnek, azon alkudozások-ról is, mely a' mi' ország-lószékünk és a' brasíliai diplomaticus Agensek között, Portugallra-nézve volt. Ezek az alkudozások munkásabban foljnak most, Anglia' hozzá-vételével, 's azt tapasztaljuk, hogy D. Pedro Tsászár mindent elkövet, hogy leánya' jussait a' portugalli királyszékre, bátorságba helyheztesse, és hogy D. Mig., Brasilia' részéről soha-se fog megesmértetni. A' mi' Ministeriumunk, Portugallra-nézve, úgy láttik, úgy határozta-meg magát, hogy ez a' meghatározás, akar mi legyen is a' Ministerium' sorsa, változhatatlan marad, és Portugall' szerkezetére meghatározólag behat. — Azon készültek, melyeket Spanyolország, amerikai telepjeinek vissza-vételére teszen, különbönszem hagyhattják az itteni Kabinétot ha-

tározatlanságban, és ez, valamint egy diplomatikus személj iparkodásai, talán fő-indítója, ha Frantziaország parantsoló allást vesz' magára, és egy rendbe-szedett systemát kíván a' pyræneumi szigetformán.

Páris, máj. 11. — Minekutánna az alsó Kamara, máj. 6-odikán, az úgynevezett tóldalék-hitel (a' rendes budgeton feljúlvaló költség) mellett és ellen hatalmason vetekedett, berekesztette ülését az itt következő vetekedéseken. — Lamarque Gen.: "Uraim! a' hadi Ministerium által kívánt tóldalék-hitel fájdalmas emlékezetet gerjeszt; vissza szólítottja az emlékezetünkbe amaz igasságtalan, ama' politikátlan, szomorú kimenetelében oly' gazdag hadi-szállítványt Spanyolországban. Midőn XIV-edik Lajos határszéleinket a' Rajuáig nyomta, a' mint azt IV-edik Henrich, Richelieu és Mazarin akarták, midőn ő Unokáját mindenik India' királyszékebe ültette, nem mondotta ugyan neki, hogy Spanyolországnak, adná vissza saját régi Cortessét, hogy ama' szabad intézeteket újjra állítaná-fel, mellyeket tölle az austriai dynastia elharátsolt: hanem, ajánlotta neki, hogy a' jobbágyságot törlené-el, a' Nemesseget gyűjténe egybe a' királyszekek körébe, a' nép' rabszolgaságát az Udvar' fényre, az erköltsök' finomsága és, a' fegyver' ditsősége alatt, palástolná. Ajánlotta neki, hogy Spanyol- és Frantziaországot jó eggyességben tartaná, hogy eggyesültek legyenek, intézeteknél-fogva, valamint familiái kötések által, és a' két nemzetségek' hasznára-nézve. Gyengébb által-látásuak, kissebb elő-látásuak, és talán gyűlölségből szabadtságaink ellen, elragattatva, feldúlták az előbbi Ministerek ezt a' frigyét, mely Frantziaországnak oly' sok vérbe-került. Spanyolország, útban volt, hogy velünk

egy értelemben lépjen, a' mi' intézeteinket akarta az, — kitesikarták ők azokat az ő' kezekből; szabadság után vágyott az, — vissza zuhintották ők azt a' rab-szolgaságba; a' tsinosodás esztendő-száz-zával, és a' világosság-felé lépett az, — vissza igazították ők azt a' setéttségbe, a' barbarusságba, — — — — ismét a' II-odik Filep' napjaihoz lántzolták ők azt. Igy töröltetett-el mi közöttünk és a' között minden egyet-értés, minden egybe-köttetés, minden egymást érdeklő haszon; mivel' túl a' pyrëneumokon semmi nints egy Királyon kívül, ki ural-kodik, Barátokon kívül, kik kórmányoz-nak, és egy népségen kívül, mely gya-lázattal és nyomorúsággal küszködik. Egy ilyen kimenetelért fizettünk mi többet 400 milliónál! 's Uraságtok nem talál-nak okot az elébbi Ministerek' vádolására (jobbról, morogtak; bal-felől, helybe-hagyták).

A' görög hadiszállítvány, valami en-gesztelés nem volt a' spanyolországiért: hanem, politikátlan volt az, a' módjára-nézve, sőt még most is az, mert min-ket hamis és félelmes állapotba tesz: 's osztán, mivel' 6000 Frantzia elégtelen a' Peloponesust megőrizni, Athenét, Mis-solunghi-t meghodóltatni, 's a' határszél-t az Olympusig vagy legalább a' Thermo-pyláig terjeszteni. A' mi' igazi politi-kánk volt, a' mi' derekason vezérlett tengeri erőnk megsaporítani és fel-fegyverkeztetni, 's magunkat látma nél-kül, a' történetekre, mellyeket a' jöven-dő, kebelébe lappangtat, előre készíte-ni... A' mi' gyengeségünk, főképpen had-seregeink' rossz rendbeszedésén fekszik. Nints nekünk semmi tartogatott sere-günk: holott, a' rezervák azok, kik az ütközeteket megnyerik, 's birodalmakat szabadítanak-ki. A' mi' őseinknek kö-zönségesen kiállítottai, Nemes bandái vol-

tak; XIV-edik Lajosnak népkatonasága; a' revolutio, nemzeti Gárdákat adott nekünk: nints nekünk mindezekből sem-mink. Feláldoztuk a' megbántott hiúság-nak ezt a' nagy intézetet, melyből az ország oly' sok hasznot húzhatott, és a' mely, bal-sorsunk' idejében, polgári sza-badtságunkat megmentette, midőn poli-tikai szabadságunk többé nem volt. — Mindezekre, de kivált' a' görög hadi-szállítvány mellett, a' Hadminister de Caux, röviden és fontoson megfelelt. A' rezervára-nézve azt mondotta, hogy e-gyéb jó katona, a' zászló alá felesküttek-nél, nintsen.

Constant Benjámín: "Uraim! sem a' spanyol háborúról, mellyet mindég sajnáltam, sem a' görög hadi-szállítvány-ról nem szólok, mellyet szívem' méjji-ségéből helybe-hagyok. Én, tsak a' Mi-nisternek felelek, ki úgy vélekedé, hogy nem lehet valaki jó katona, ha zászló alatt nem szolgált. Én azt jól tudom, hogy az jobb katona a' ki fényítékhez szokott; de ez, nem akadálj, hogy nagy környületekben, rezervára szükség le-gyen. Azok a' férfajak, kik a' nemzeti függetlenséget oly' ditsősségesen védel-mezték, azok, kik Frantziaországot az idegen járomtól megmentették, a' pol-gári sorból állottak elő. Őbennek, a' ha-za és szabadságszeretet pótolta-ki a' fe-nyítéket és szokást, 's győzedelmei, bi-zonyosságok, hogy egy igazi nemzeti há-borúhoz, Frantziaországban is jó kato-na lehet valaki, ha zászló alatt nem szól-gált is. A' Minister hajlandóságok' és characterek' különbözőséről beszéll. Bur-kusország' példáját hozza-fel, melynek nints az a' szerentséje, a' mi nekünk, hogy konstitutiós intézetekkel bírna; ámbár Monárchája törekedik annak fun-damentomot-venni, 's az alatt míg itt töllünk a' Helységek' és Departementek'

örvényeit elhúzzák... (kiabálás és tsú-
zó (ironica) nevettség jobb-felől; bal-
felől: "Ez, kedves emlékezet ezen U-
raknak) Constant Bénj., felemelt han-
yon: "Igen is Uraim, a' burkus Király,
nég most határtalan, Kösség-intézete-
t ajándékoz országának, melyet ő a'
nép' választására épít, 's így nyeri-meg
népe' áldásait (erős szívre-hatás). A' Fac-
tio, mely a' mi' intézeteink' romladé-
át szeretné"... Sok szó: Hol van az?
mutassa-ki azt. Nevezze az Úr a' Fac-
tiosokat!" Conny Ur, karjaival hadaz-
án: "Mondja-meg az Úr, mondja-meg
z Úr, hol van a' Factio, hogy azokat
ildőzhessék a' Ministerek! Constant B.
' jobb oldalhoz fordulván: Szerentsés-
ek tartom magamat, hogy Conny Ur
lkalmat szerez nekem, hogy egészen
i mondjam a' mit érzek. A' Factio a-
on része az; embereknek, kik a' mi'
ntézeteinket mindég megtámogták; azok
z emberek, kik azon szín alatt, mintha
itsapongásokról intene — mellyeket mind
issza vetünk nekik — a' szabadságot
ragát akarják begazolni; azok az Ultra-
iontanusok, kik a' köz hitvallás' köpö-
yegje alatt, népet-királyt idegen járom
lá akarják vetni; azok az emberek, kik
zen tribunuson (beszélő-széken), a' pol-
ároknak minden jussok ellen felemel-
ednek, 's szeretnék azt töllok kitsikar-
i (jobbról, mindég nevedő morgás;
alról: ugyan, hallgassanak az Urak! Hi-
zen azt akarták"); azok az emberek, kik
esztendeig egy Ministeriumot fenn-tar-
ottak, melynek a' következése a' finan-
cia' deficitije, Frantziaország' méltóság-
esztésege külföldre-nézve, benn pedig
abolatlanság, tsalás, mindenféle elnyo-
tattatás és nyomás" sok szó: Ez, ez a'
actio! Mit mond az Ur hozzá Conny
ram?" (hosszú lármás mozgás) Demar-
Gen. "Nem veszik a' szabadságnak

hasznát, ha ajándékozott az: — —

A' mi' tengeri erőnk' egyesülése a' más
két Hataloméval, elég lett volna Mórea'
kiüressítésére. Földi hatalomhoz-folja-
modás, haszon és tzél nélkülvaló. Azt
mondották, — Anglia' helybe-hagyása
nélkül, nem eshetne-meg; az az oka,
hogy elkésett, (a' szála' minden részéből
ellenmondás) — Hyde de Neuville: "Bíz-
vást átkozhattja az előttem szóló a' gö-
rög hadi-szállítványt; a' civilatio és hu-
manitas (emberiség) megfelelnek neki.
Én most tsak azért lépék a' tribunusra
hogy szavai közül egyre, feleljek. Nem
irtódzott azt mondani, — Frantziaország
nem mert elő-állani, Anglia' helybe-ha-
gyása nélkül. Uraim! ez, nem frantziás;
Londonban, magában-se hinnék azt, (köz-
helybe-hagyás).

Austria

Máj. 10. — ÖFge. Mária-Louisa Fő-
hertzegasszonysága, a' pármái Hgasszony,
és Ö ts. k. Hgsségek, a' salernói Printz
és Printzné, ide (Bétsbe) fognak jönni
látogatásul, a' nyár' lefolytával.

Svájtzország

Lausanne, máj. 7. — Mihelyt Vi-
net Professor, Baselben, a' szabad val-
lással-élésről szóló írás' igazi szerzője,
a' Waadtlándi Státustanáts' meghatá-
zását megtudta, mely szerint a' lausan-
ne-i Professor Monnard, törvényes meg-
határozásig, hivatalától egy-ideig meg-
fosztatott, a' báseli Polgármesterhez és
a' Kis-tanáts'hoz foljamodott, 's kinyilat-
koztatta ezeknek, hogy egyedül-tsak ő
a' szerzője és kiadója a' Lausanne-ben
Monnard' felvigyázása alatt nyomtatott
írásnak, és hogy tsak ő tartozik áról fe-
lelni. Kéri az ő báseli Felsőségét, méltó-
tztasson ezt most neki megengedni, mint
a' ki ő-hozzá mindenkor oly' sok jóaka-
rattal viseltetett, hogy maga, mint e-

zen dologban egyedül véteket, a' waadt-lánci Felsőség' elébe állhasson, hogy ez által ezen nagy és az emberiségre-nézve felettébb fontos dologban, íteltessen-meg. — A' mi' (genf-i) tavunkon, a' Reaumur' 19-edik meleg-grádusáról, az 1-ső hideg-grádusra ugrott-le a' mér-séklet a' múlt héten, egy nap alatt, nagy szembe-tűnésre és karral.

Törökország

Alexandria, ápr. 3. — A' Nagy-úrnak szánt segédsereg, melynek készítését már hónapok-ólta sürgetik, már most, rövid nap' útnak indul, Syria-felé Cairóból, és áll az 12 ezer gyalogból 's 1000 lovasból, vagy mint mások mondják, 20 ezerből általában. Mahmud Bei, másképp', a' Basa Kiaya-Bey-e, lesz a' vezére. Egy, Máltából jött ánglus bombarde Jean d' Acrebe fog hólnap indulni, hogy Abdal Basától, egy más ángl. hajón elkövetett bosszú-tételért elégtelt kívánjon. De ezen ember' durva characterétől, nehéz jó egyezést varni.

Ancona, máj. 7. — Mindenfelől azt halljuk, hogy áng. Kereskedő-Házak' rovására, a' közép-tengeri kikötőkben, rúmot, gabonát, 's más, egy hajóserég' tartására megkívántató tárgyakat vásárolnak össze. Ebből, azt hozzák ki, hogy az áng. hajóosztályok a' közép-tengeren, meg fognának szaporíttatni.

Az itt tartózkodó Ánglusok úgy gondolkoznak, hogy a' Dardanelle' muszka be-rekesztése, rövid időn felbontathatna, mivel' az az által keresett tzelt nem érték-vólna el, azonkívül még minden nemzet' egybe-köttetése Kelettel, sokatszenved miatta, és különösen Anglia' haszna nagyon kívánja ezt a' rendszabást. (Ebben a' füle mellől szedett levélben, okoskodván még itt az író, utól, így szól): Azt is akarják tudni, hogy Londonból alkudozást kezdetiek-el a' pétervári Kabinéttal, hogy a' Tsászárt ára vegyék, hajóosztálj' hatalmát ismét szorítaná úgy meg, a' mint az neki a' közép-tengeren-megjelenésekor elébe szabott.

Erdélyország

Mire jutunk továbbat, nem tudhatni: hanem, még ma, Jun. 1-ső napján, legalább Kološváron, annak rendi szeréntvaló tél van. Soba, állandóul, ily' mérges időt, tsaknem szünteleni széllel járó hideget, senkise várt vólna, midőn tapasztalta, hogy az ősszel, szintűgy igen mohon állott-be a' tél. Tsudálatos esztendő, melyben a' tél 8--9 hónapig uralkodván, a' más 3 esztendőszaknak tsak 3--4 hónapot hágy a' felosztózásra. Gyümölcs, oly' temérdek virágra, úgy-szóllván, semmi se lessz.

Státus papirosok' Foljamatja

		Ezüstpénzben			Ezüstpénzben				
	Máj.	19	20	—	London	Máj.	8	9	—
Bank-Oblig. 2.1/2pC.		53.7/8	- 53.7/8	-	Consols, 3 pC.		87.3/8	- 87.5/8	-
Pengőpénz-Obl. 5pC.		98.1/2	- 98.1/4	-	Stocks-Premie, Sh.		71-72	- 62-64	-
Roths. 1820, 100f. CP.		163.	- 162.3/4	-	Brasiliai Bons		-	- 53.1/4	-
Partial. 1821. Ua.		125.3/8	- 125.1/4	-	Buenos-Ayresi		-	-	-
Bankaktia, 1000f. CP.		1109.	- 1108.	-	Columbiai		-	- 15.3/4	-
Páris, Máj.		9	11	-	Mexikói		-	- 21.	-
Consols 5 pC.		108.05	- 108.05	-	Portugalli		-	- 45.1/2	-
Ugyanaž 3 pC.		79 10	- 78.80	-	Muszkaországi		-	- 96.1/4	-
Bank-aktia, 2000 Fr.		-	-	-	Görögországi		-	- 15.1/2	-